

ROČNÍ PŘEDPLATNÉ NA PŮL ROKU ZDARMA

Letní číslo 07-08/08

ZAPOMENUTÉ TRANSPORTY

do estonska

Další díl unikátního dokumentárního cyklu Zapomenuté transporty se představí na MFF KV
Film III: Do Estonska

Třetí díl dokumentárního cyklu Zapomenuté transporty nás zavádí do válečného Estonska. 5. září 1942 přijíždí do malinké vesničky Raasiku transport jednoho tisíce českých židů. Hned na nádraží je nacistickými důstojníky od deportovaných oddělena skupina mladých žen a dívek. Zatímco jejich rodiny nastupují do moderních, modrých autobusů, ony pomáhají s nakládáním zavazadel na nákladní automobily. Když konečně dorazí do lesem obklopeného koncentračního tábora Jägala, čeká je šok. Jejich rodiny byly mezitím, jak jim po důkladné tělesné prohlídce oznámí velitel, převezeny do lépe vybaveného, „vytápěného“ tábora.

Jejich úkolem je třídit majetek deportovaných ze všech zavazadel. Čas od času pak velitel vybere nějakou hezkou dívku, kterou za odměnu pošle do druhého tábora za jejími rodiči. Osamělé ženy se postupně shluknou do neuvěřitelně pevného kolektivu, kde vznikají pouta silnější než přátelství a obětavá vzájemná pomoc je samozřejmostí: „My jsme šly z domu, kde jsme byly obklopeny velkou rodinou a spoustou lásky. A najednou to všechno bylo pryč... Ty starší holky byly pro nás vzor, my mladší jsme hledaly náhradu za matku a upínaly se k těm starším děvčatům. Když je vám osmnáct a té druhé třidvacet, pětadvacet, to je velký rozdíl,“ vypovídá v dokumentu jedna z žen.

S postupem války se životní podmínky pro ženy, které jsou mezitím přemístěny do Centrálního vězení v estonském hlavním městě Tallinnu, neustále zhoršují. To si ony ale odmítají připustit. Jednají vždy společně, téměř jako jeden velký organismus, a díky mladistvému optimismu, humoru a naivitě se jim na jejich dramatické cestě koncentračními tábory daří překonávat veškeré překážky. V každé situaci se vždy snaží hledat to pozitivní: „Jely jsme pro cihly, úplně na druhý konec Estonska, ona ta země není velká. To se nám moc líbilo, kdyby byl člověk býval svobodný, volný, tak to tam bylo nádherné.“

V tallinnském přístavu, kde jsou nasazeny na nucené práce, mají možnost sblížit se s obyčejnými lidmi – Estonci, Rusy i Němci a vznikají tam přátelství a platonické lásky, které se neřídí ideologií a rasovou nenávisť. Švédští námořníci dokonce některým ženám nabízejí, že je schovají v podpalubí, útek je však nemyslitelný.

Všechny ženy byly předem varovány, že za jakýkoli pokus o útek budou potrestáni jejich rodiče.

Ty dívky, které se rozhodnou jít svou vlastní cestou, zmizí. To je třeba případ Inge Syltenové ve fascinujícím příběhu á la Romeo a Julie. Velitel koncentračního tábora Ereda so do Inge zamiluje tak, že zcela změnil své chování a rozhodne se, že už nebude esesmanem. Jejich láska však nemůže mít jiné než tragické vyústění... Na své dlouhé cestě estonskými a později i německými koncentračními tábory dívky neustále obklopuje smrt a nebezpečí, ony však nástrahám až zázračně unikají. „Ten elán, co v nás pořád byl, tím, že jsme byly pořád pohromadě, to byla strašná síla, to nám hodně zachránilo život. Nikdy nenechala jedna druhou padnout.“ Soustředěné na svou skupinu a sebe navzájem si okolo zuřící holocaust prakticky nepripouští. Chráněny jimi samotnými vytvořenou obrannou ulitou kolektivu, spoléhají jen jedna na druhou tvrdohlavě ignorují hrůzu, která je obklopuje, a nikdy nepřestávají věřit ve shledání s rodiči a přáteli. Až 5. září 1945 jim na večírku ve Švédsku, kde jsou na ozdravném pobytu, kněz odhalí tajemství zmizení jejich rodin...

Režie: Lukáš Příbyl

Scénář: Lukáš Příbyl

Kamera: Jakub Štůněk

Hudba: Petr Ostrouchov

Střih: Vladimír Barák

Produkce: Lukáš Příbyl, Ondřej Trojan

Výroba: Lukáš Příbyl, Total HelpArt T.H.A.

Sales: Total HelpArt T.H.A.

kategorie: [Letní číslo 07-08/08](#)

Naďa Machková